

Notat

Titel: Retningslinjer for optagelse af undervisning på SDU

Reference: Universitetsdirektøren

Notat sendt til: HSU

Denne retningslinje har til at formål at fastlægge de nærmere regler for studerendes lyd- og billedoptagelse af undervisning på SDU.¹

Retningslinjen er tiltrådt af Hovedsamarbejdsudvalget på SDU den 7. december 2022.

1. Retningslinjens område

Én af kerneopgaverne på SDU er undervisning. Undervisningen varetages af ansatte på SDU eller ansatte ved SDU's samarbejdspartnere og følges af studerende. Nærværende retningslinjer forholder sig til de undervisnings-situationer, hvor studerende har et ønske om, vha. eget udstyr, at lyd- og/eller billedoptage undervisningen. Retningslinjerne omfatter derfor *ikke* de situationer, hvor underviseren eller SDU selv iværksætter lyd- eller billedoptagelse af undervisningen.

Retningslinjen har til formål at give undervisere på SDU (forstået som alle ansatte, som varetager en undervisningsfunktion) og studerende på SDU et ensartet grundlag, som de kan agere på baggrund af, og som samtidig sikrer både undervisers, studerendes og øvrige deltageres rettigheder. Retningslinjerne omfatter alle typer undervisere og alle typer studerende.

Udarbejdelsen af retningslinjen har taget udgangspunkt i et notat udarbejdet af SDU's eksterne databeskyttelsesrådgiver. Denne retningslinje erstatter to tidligere retningslinjer på SDU (en retningslinje besluttet i Uddannelsesrådet i 2017 og en retningslinje vedtaget i HSU 2018).

2. For undervisere

Underviseren har pædagogisk ledelsesret i forhold til undervisningssituationen og har ophavsret til det materiale vedkommende har udarbejdet (hand-outs, præsentationer mv.). Det er derfor op til den enkelte underviser, om vedkommende vil give studerende lov til at fremstille eksempler af undervisningen (f.eks. lyd- og billedoptagelse). Det påhviler derfor den studerende, som ønsker at optage underviseren, at indhente et samtykke fra underviser og øvrige deltagere. Et mundtligt samtykke er som udgangspunkt tilstrækkeligt, men ved tvivlstilfælde påhviler det den studerende at påvise, at der er indhentet relevant samtykke. I praksis kan den studerende påvise, at der er givet information om optagelsen, ved at den studerende ved videooptagelsens start siger "jeg gør opmærksom på, at jeg efter forudgående accept fra de tilstedeværende har startet optagelsen". Det giver de tilstedeværende en sidste mulighed for at gøre indsigelse, og den studerende kan påvise, at det ikke er sket. Underviseren fastlægger,

¹ De nærmere regler om ophavsret og brugsret til undervisningsmateriale på SDU fremgår af "Retningslinje for ophavsret og brugsret til undervisningsmateriale på SDU".

såfremt der er givet tilsagn til at optage undervisningen, hvad optagelserne må bruges til, hvor og med hvem de må deles, og hvor længe de må gemmes.

Udover stillingtagen til den pædagogiske ledelsesret og ophavsretten skal underviseren i sin vurdering af, om der kan gives tilladelse til at optage, også iagttage de forvaltningsretlige principper – herunder at studerende som udgangspunkt skal behandles ens, og at der skal være en saglig grund til at afvise optagelse af undervisningen. Eksempler herpå kan være, at der i undervisningen drøftes upubliceret forskning, at der indgår indhold af følsom/fortrolig karakter, eller at det hæmmer læringsrummet, f.eks. hindrer den frie diskussion eller gør underviser eller studerende nervøse eller tilbageholdende.

Studerende med særlige behov - specialpædagogisk støtte (SPS-studerende)

Lyd- og billedoptagelse kan særligt for denne gruppe af studerende være et vigtigt hjælpemiddel, og derfor bør disse studerende som udgangspunkt imødekommes, hvis de ønsker at lyd- og billedoptage undervisning på SDU. Det bør medtages i underviserens vurdering, om underviserens saglige begrundelse for ikke at tillade optagelse overstiger den studerendes udfordringer og deraf følgende behov for optagelse. Vejledere/mentorer har mulighed for at optage undervisningen på vegne af den studerende, såfremt underviser giver lov til, at undervisningen optages og efterfølgende deles med den studerende med de særlige behov. Den studerende skal dog fortsat sikre sig, at deltagere på optagelsen (f.eks. medstuderendes stemmer) har haft mulighed for at frabede sig optagelse.

Underviseren kan give samtykke til SPS-studerende, men afslag til en anden studerende, uden der er tale om usaglig forskelsbehandling.

Studerende i elite-idrætsforløb (Elite)

Lyd- og billedoptagelse kan ligeledes for denne gruppe af studerende være en vigtig hjælp i forbindelse med undervisning, der kolliderer med eksempelvis konkurrencer og træning. Derfor bør disse studerende som udgangspunkt imødekommes i sådanne sammenhænge, hvis de ønsker at lyd- og billedoptage undervisning på SDU. Det bør medtages i underviserens vurdering, om underviserens saglige begrundelse for ikke at tillade optagelse overstiger den studerendes behov for imødekommenhed og fleksibilitet fra universitets side og deraf følgende behov for optagelse. Vejledere/mentorer har mulighed for at optage undervisningen på vegne af den studerende, såfremt underviser giver lov til, at undervisningen optages og efterfølgende deles med den studerende i elite-idrætsforløb. Den studerende skal dog fortsat sikre sig, at deltagere på optagelsen (f.eks. medstuderendes stemmer) har haft mulighed for at frabede sig optagelse.

Underviseren kan give samtykke til studerende i elite-idrætsforløb, men afslag til en anden studerende, uden der er tale om usaglig forskelsbehandling.

3. For studerende

Hvis studerende ønsker at lyd- eller billedoptage undervisningen, skal dette ske med samtykke fra underviseren og de deltagende. Deltagere i undervisningen skal af hensyn til god skik og hensynet til medstuderende gøres opmærksomme på, at undervisningen optages, og skal have mulighed for at frabede sig dette. Såfremt deltagere og/eller underviser frabeder sig optagelse, skal dette respekteres. Det er som udgangspunkt tilstrækkeligt med et mundtligt samtykke, men ved tvivlstilfælde påhviler det den studerende at bevise, at der er indhentet relevant samtykke. I praksis kan den studerende påvise, at der er givet information om optagelsen ved, at den studerende ved videooptagelsens start siger "jeg gør opmærksom på, at jeg efter forudgående accept fra de tilstedeværende har startet optagelsen". Det giver de tilstedeværende en sidste mulighed for at gøre indsigelse, og den studerende kan

påvise, at det ikke er sket. Et indhentet samtykke gælder udelukkende for den givne undervisningssession og kan ikke danne præcedens for fremtidige undervisningssessioner.

Såfremt underviseren og de øvrige deltagere har givet samtykke til, at der lyd- og/eller billedoptages, er det alene til den studerendes eget brug og optagelsen må ikke live streames, deles på nettet, deles med medstuderende eller på anden vis videredistribueres uden forudgående tilladelse fra de medvirkende. Underviseren har umiddelbart ophavsret til det producerede materiale.

Særligt om studerende med særlige behov (Elite eller SPS): Se afsnit under '*for undervisere*'.

4. Overtrædelse

Overtræder studerende disse retningslinjer for at optage undervisningen, kan underviser indberette dette til studielederen. Hvis studieleder skønner det nødvendigt, kan den studerende indberettes til rektor med henblik på, at der træffes disciplinære foranstaltninger overfor den studerende jf. "Regler om disciplinære foranstaltninger over for studerende ved SDU".